

BA DEGREE CBCS 2017 EXAMINATION
SANSKRIT LANGUAGE AND LITERATURE – GENERAL
SEMESTER VI

PRIVATE REGISTRATION

SG6CRT09, Smriti and Upanisad

- १) स्वयंभुवः विधानस्य कार्यतत्त्वार्थवित् कः ? (मनुः, ब्रह्मा, विष्णुः, शिवः)
- २) इदं जगत् कीदृशमासीत् ? (शान्तम्, अनन्तम्, अविज्ञेयम्, मनोमयम्)
- ३) भगवान् आदौ किं ससर्ज ? (अग्निः, भोजनम्, अपः, आकाशम्)
- ४) ब्रह्मा स्वयं कस्मिन् जज्ञे ? (पद्मे, समुद्रे, हैमे अण्डे, आकाशे)
- ५) नारा इति केषां संज्ञा ? (अपां, देवानाम्, असुराणाम्, जगताम्)
- ६) इमे लोकाः कुत्र ? (सागरे, अण्डस्यान्तः, पातालस्य उपरि, आकाशे)
- ७) अण्डस्य सम्भवः कस्मात् ? (ब्रह्मणः, अग्नेः, अव्यक्तात्, ज्ञानात्)
- ८) अव्यक्तात् विसृष्टपुरुषस्य किं नाम ? (कालः, शिवः, ब्रह्मा, विष्णुः)
- ९) आत्मनः उत्पन्नं मनः किंस्वरूपम् ? (अव्याक्तात्मकम्, सदसदात्मकम्, ज्ञानात्मकम्, असदात्मकम्)
- १०) ब्रह्मणो मूर्तेः किं नाम ? (ब्रह्मा, शरीरम्, आत्मा, प्राणः)
- ११) सूक्ष्मैः अवयवैः सर्वभूतकृत् किम् ? (मनः, शरीरम्, आत्मा, प्राणः)
- १२) वेदत्रयं कैः नामभिः ज्ञायते ? (ऋग्यजुस्साम, अथर्वऋग्यजुस्, सामाथर्वे, ऋगथर्वयजुषी)
- १३) कर्मणां विवेकार्थं कौ व्यवेचयत् ? (देवासुरौ, धर्माधर्मौ, कर्माकर्मणी, प्रकृतिपुरुषौ)
- १४) ऋग्यजुस्सामलक्षणं वेदत्रयं केभ्यः उत्पन्नम् ?
(ब्रह्मविष्णुमहेश्वरेभ्यः, सूर्याग्निरुणेभ्यः, अग्निवायुरविभ्यः, सोमाग्निऋषिभ्यः)
- १५) द्वन्द्वाः के ? (कामादयः, सुखदुःखादयः, स्वर्गादयः, अन्नादयः)
- १६) प्रजापतिः सृष्ट्यर्थं किं कृतवान् ? (भोजनम्, अध्ययनम्, तपः, निद्रा)
- १७) मनुष्यादयः कीदृशाः ? (मृगाः, तापसाः, जरायुजाः, जीविनः)

- १८) दंशमशकादयः कीदृशाः ? (अम्बुजाः , अण्डजाः, स्वेदजाः, तापसाः)
- १९) अन्तस्संज्ञाः के ? (वृक्षादयः, पक्षिमृगादयः, असुराः, सप्तर्षयः)
- २०) जगत् कदा चेष्टते ?
(प्रजापतेर्जाग्रतिसमये, प्रजापतेस्वप्नसमये, प्रजापतेर्ध्यानसमये, प्रजापतेर्भोजनसमये)
- २१) जगतः निमीलनं कदा ?
(प्रजापतेर्जाग्रतिसमये, प्रजापतेः स्वप्नकाले, प्रजापतेर्ध्यानसमये, प्रजापतेः स्वापकाले)
- २२) मनः कदा वृत्तिरहितं भवति ?
(प्रजापतेर्जाग्रतिसमये, प्रजापतेर्निद्रासमये, प्रजापतौ निवृत्ते, प्रजापतेर्भोजनसमये)
- २३) सर्वभूतानां परमात्मनि प्रलये किमायाति ? (निद्रा, जाग्रत्, सुषुप्तिः, समाधिः)
- २४) जीवः किमाश्रित्य सेन्द्रियः तिष्ठति ? (प्राणम्, मनः, भगवन्तं, तमः)
- २५) तमः आश्रित्य सेन्द्रियः कः तिष्ठति ? (जीवः, मनः, भगवान्, तमः)
- २६) जाग्रत्स्वप्नाभ्यां इदं सर्वं चराचरं कः संजीवयति ? (मनः, ब्रह्मा, आत्मा, कर्म)
- २७) इदं सर्वं चराचरं ब्रह्मा कथं संजीवयति ? (जाग्रत्स्वप्नाभ्यां, तपसा, कर्मणा, ज्ञानवैराग्याभ्यां)
- २८) सर्वं चराचरम् अजस्रं कः प्रमापयति ? (शिवः, ब्रह्मा, विष्णुः, पुरुषः)
- २९) अष्टादशनिमेषाः केन नाम्ना ज्ञायते ? (कला, काष्ठा, मिथ्या, मूहूर्तः)
- ३०) त्रिंशत् काष्ठाः केन नाम्ना ज्ञायते ? (कला, काष्ठा, अहोरात्रम्, मूहूर्तः)
- ३१) त्रिंशत् कलाः केन नाम्ना ज्ञायते ? (अहोरात्रम्, काष्ठा, मिथ्या, मूहूर्तः)
- ३२) त्रिंशत्मुहूर्तान् केन नाम्ना ज्ञायते ? (अहोरात्रम्, काष्ठा, मिथ्या, मूहूर्तः)
- ३३) भूतानां रात्रिः किमर्थम् ? (ज्ञानार्थम्, विश्रान्त्यर्थम् , स्वप्नार्थम् , मरणार्थम्)
- ३४) भूतानां अहः किमर्थम् ? (कर्मचेष्टायै, विश्रान्त्यर्थम् , अटनार्थम् , मरणार्थम्)
- ३५) कृतयुगकालं कतिवर्षपर्यन्तम् ?
(चत्वारि वर्षसहस्राणि, त्रीणि वर्षसहस्राणि, अष्टादश वर्षसहस्राणि, द्वे वर्षसहस्राणि)

- ३६) त्रेतायुगकालं कतिवर्षपर्यन्तम् ?
(चत्वारि वर्षसहस्राणि, त्रीणि वर्षसहस्राणि, वर्षसहस्रम्, द्वे वर्षसहस्राणि)
- ३७) द्वापरयुगकालं कतिवर्षपर्यन्तम् ?
(चत्वारि वर्षसहस्राणि, त्रीणि वर्षसहस्राणि, वर्षसहस्रम्, द्वे वर्षसहस्राणि)
- ३८) कलियुगकालं कतिवर्षपर्यन्तम् ?
(चत्वारि वर्षसहस्राणि, त्रीणि वर्षसहस्राणि, वर्षसहस्रम्, द्वे वर्षसहस्राणि)
- ३९) देवयुगानां सहस्रं केन नाम्ना ज्ञायते ? (ब्राह्मं दिनम्, कल्पम्, संवत्सरम्, अल्पकालः)
- ४०) ब्राह्ममहः रात्रिञ्च ये जानन्ति ते किं संज्ञकाः ? (कल्पान्तज्ञाः, अहोरात्रविदः, ब्राह्मणाः, पण्डिताः)
- ४१) प्रतिबुद्धः ब्रह्मा आदौ किं सृजति ? (तपः, मनः, वाक्, कायः)
- ४२) मनः कीदृशस्वरूपवत् ? (असदात्मकम्, सदात्मकम्, सदसदात्मकम्, ज्ञानात्मकम्)
- ४३) सृष्टिं कः विकुरुते ? (तपः, मनः, वाक्, कायः)
- ४४) आकाशः कस्मात् जायते ? (तपसः, मनसः, वाचः, कायतः)
- ४५) आकाशस्य गुणं किम् ? (रसः, स्पर्शः, शब्दः, गन्धः)
- ४६) विकुर्वाणादाकाशात् किं जायते ? (अग्निः, वायुः, जलम्, शब्दः)
- ४७) सर्वगन्धवहः शुचिः बलवान् च कः ? (अग्निः, वायुः, जलम्, शब्दः)
- ४८) वायुः किं गुणकः ? (रूपगुणकः, स्पर्शगुणकः, द्रव्यगुणकः, शब्दगुणकः)
- ४९) विकुर्वाणाद्वायोः किमुत्पद्यते ? (पृथिवी, तेजः, जलम्, शब्दः)
- ५०) विरोचिष्णुतमोनुदं किम् ? (तेजः, वायुः, जलम्, शब्दः)
- ५१) तेजः किंगुणकम् ? (स्पर्शगुणकम्, गन्धगुणकम्, शब्दगुणकम्, रूपगुणकम्)
- ५२) विकुर्वाणात् ज्योतिषः किमुपजायते ? (अग्निः, वायुः, आपः, शब्दः)
- ५३) आपः किंगुणकाः ? (अग्निगुणकाः, पवनगुणकाः, रसगुणकाः, शब्दगुणकाः)

- ५४) अग्निः किमुत्पद्यते ? (अग्निः, वायुः, आपः, पृथिवी)
- ५५) पृथिवी किं गुणका ? (गन्धगुणका, स्पर्शगुणका, रसगुणका, नादगुणका)
- ५६) देवयुगमेकसप्ततिगुणितं किमुच्यते ? (कल्पान्तरम्, मन्वन्तरम्, संवत्सरम्, युगचतुष्टयम्)
- ५७) दैविकं युगं कियत्परिमाणम् ?
(दशवर्षसहस्रपरिमाणम्, द्वादशवर्षसहस्रपरिमाणम्, त्रयोदशवर्षसहस्रपरिमाणम्, सप्तवर्षसहस्रपरिमाणम्)
- ५८) सकलधर्मसंपूर्णता कस्मिन् युगे ? (कृते, द्वापरे, कलौ, त्रेतायुगे)
- ५९) तपोज्ञानयज्ञदानानां समग्रता कदा ? (कृते, द्वापरे, कलौ, त्रेतायुगे)
- ६०) धर्मापचयः कथम् ? (चौरिकानृतमायाभिः, मानवाचारादिभिः, अग्निना, राक्षसादिभिः)
- ६१) अरोगाः सर्वसिद्धार्थाः चतुर्वर्षशतायुषः कस्मिन् युगे ? (कृते, द्वापरे, कलौ, त्रेतायुगे)
- ६२) कृतयुगे परं धर्मं किम् ? (तपः, ज्ञानम्, श्रेयः, कर्म)
- ६३) त्रेतायुगे परं धर्मं किम् ? (तपः, ज्ञानम्, यज्ञम्, कर्म)
- ६४) द्वापरयुगे परं धर्मं किम् ? (यज्ञम्, दानम्, ज्ञानम्, कर्म)
- ६५) कलियुगे परं धर्मं किम् ? (यज्ञम्, दानम्, ज्ञानम्, कर्म)
- ६६) ब्राह्मं युगं किम् ? (कृतयुगम्, त्रेतायुगम्, द्वापरयुगम्, कलियुगम्)
- ६७) क्षत्रियं युगं किम् ? (कृतयुगम्, त्रेतायुगम्, द्वापरयुगम्, कलियुगम्)
- ६८) वैश्यं युगं किम् ? (कृतयुगम्, त्रेतायुगम्, द्वापरयुगम्, कलियुगम्)
- ६९) शूद्रः युगः ? (कृतयुगम्, त्रेतायुगम्, द्वापरयुगम्, कलियुगम्)
- ७०) ब्रह्मा किमर्थं कर्माणि अकल्पयत् ? (जगतः रक्षार्थम्, मायार्थम्, ज्ञानरक्षार्थम्, ज्ञानार्थम्)
- ७१) अध्ययनाध्यापने केषामकल्पयत् ? (ब्राह्मणानाम्, क्षत्रियाणाम्, वैश्यानाम्, शूद्राणाम्)
- ७२) प्रजानां रक्षणं केषामकल्पयत् ? (ब्राह्मणानाम्, क्षत्रियाणाम्, वैश्यानाम्, शूद्राणाम्)
- ७३) अन्यवर्णानां शुश्रूषा केषामकल्पयत् ? (ब्राह्मणानाम्, क्षत्रियाणाम्, वैश्यानाम्, शूद्राणाम्)
- ७४) वणिक्पथं कुसीदं च केषामकल्पयत् ? (ब्राह्मणानाम्, क्षत्रियाणाम्, वैश्यानाम्, शूद्राणाम्)
- ७५) प्रजापतेः सर्गे ज्येष्ठता कस्य ? (क्षत्रियस्य, शूद्रस्य, ब्राह्मणस्य, वैश्यस्य)

- ७६) प्रजापतेः उत्तमाङ्गादुद्भवः कस्य ? (क्षत्रियस्य , शूद्रस्य, ब्राह्मणस्य, वैश्यस्य)
- ७७) वेदधारणं कस्य धर्मः ? (क्षत्रियस्य , शूद्रस्य, ब्राह्मणस्य, वैश्यस्य)
- ७८) पुरुषस्य मेध्यतरस्य स्थानं किम् ? (नाभेरूर्ध्वम् , कण्ठः,मुखम्, ग्रीवः)
- ७९) पुरुषस्य मेध्यतमस्य स्थानं किम् ? (नाभेरूर्ध्वम् , कण्ठः, शिरः, मुखम्)
- ८०) उत्तमाङ्गं किम् ? (मुखम्, जानुः, लोचने, रसना)
- ८१) कस्मिन् युगे तपः परं धर्म ? (कृते, द्वापरे, त्रेतायुगे, कलौ)
- ८२) कस्मिन् युगे ज्ञानं परं धर्म ? (कृते, द्वापरे, त्रेतायुगे, कलौ)
- ८३) कस्मिन् युगे यज्ञं परं धर्म ? (कृते, द्वापरे, त्रेतायुगे, कलौ)
- ८४) कस्मिन् युगे दानं परं धर्म ? (कृते, द्वापरे, त्रेतायुगे, कलौ)
- ८५) कृतयुगम् कीदृशम् ? (ब्राह्मं, क्षात्रं, वैश्यं, शूद्रं)
- ८६) त्रेतायुगम् कीदृशम् ? (ब्राह्मं, क्षात्रं, वैश्यं, शूद्रं)
- ८७) द्वापरयुगम् कीदृशम् ? (ब्राह्मं, क्षात्रं, वैश्यं, शूद्रं)
- ८८) कलियुगम् कीदृशम् ? (ब्राह्मं, क्षात्रं, वैश्यं, शूद्रं)
- ८९) ब्रह्मा ब्राह्मणानां किमकल्पयत् ? (प्रजारक्षणम्, अध्ययनाध्यापने, वाणिज्यं, अन्यवर्णशुश्रूषा)
- ९०) ब्रह्मा क्षत्रियाणां किमकल्पयत् ? (प्रजारक्षणम्, अध्ययनाध्यापने, वाणिज्यं, अन्यवर्णशुश्रूषा)
- ९१) ब्रह्मा वैश्यानां किमकल्पयत् ? (प्रजारक्षणम्, अध्ययनाध्यापने, वाणिज्यं, अन्यवर्णशुश्रूषा)
- ९२) ब्रह्मा शूद्राणां किमकल्पयत् ? (प्रजारक्षणम्, अध्ययनाध्यापने, वाणिज्यं, अन्यवर्णशुश्रूषा)
- ९३) सर्गस्य धर्मतः प्रभुः कः ? (क्षत्रियः, ब्राह्मणः, शूद्रः, वैश्यः)
- ९४) ब्राह्मणस्य को धर्मः ? (प्रजारक्षणम्, वेदधारणम्, गोपरिपालनम्, वाणिज्यं)
- ९५) नाभेरूर्ध्वं कस्य स्थानम् ?
(पुरुषस्य मेध्यतरस्य, पुरुषस्य मेध्यतमस्य, ब्रह्मणः मेध्यतमस्य, ब्रह्मणः मेध्यतरस्य)
- ९६) मुखं कस्य स्थानम् ?
(पुरुषस्य मेध्यतरस्य, पुरुषस्य मेध्यतमस्य, ब्रह्मणः मेध्यतमस्य, ब्रह्मणः मेध्यतरस्य)

१) मनुः	२३) सुषुप्तिः	४५) शब्दः
२) अविज्ञेयम्	२४) तमः	४६) वायुः
३) अपः	२५) जीवः,	४७) वायुः
४) हैमे अण्डे	२६) ब्रह्मा	४८) स्पर्शगुणकः
५) अपाम्	२७) जाग्रत्स्वप्नाभ्यां.	४९) तेजः
६) अण्डस्यान्तः	२८) ब्रह्मा	५०) तेजः
७) अव्यक्तात्	२९) काष्ठा	५१). रूपगुणकम्
८) ब्रह्मा	३०) कला	५२) आपः
९) सदसदात्मकम्	३१) मुहूर्तः	५३) रसगुणकाः
१०) शरीरम्	३२) अहोरात्रम्	५४) पृथिवी
११) मनः	३३) स्वप्नार्थम्	५५) गन्धगुणका
१२) ऋग्यजुस्साम	३४) कर्मचेष्टायै	५६) मन्वन्तरम्
१३) धर्माधर्मौ	३५) चत्वारि वर्षसहस्राणि,	५७) द्वादशवर्षसहस्रपरिमाणम्
१४) अग्निवायुरविभ्यः	३६) त्रीणि वर्षसहस्राणि,	५८) कृते
१५) सुखदुःखादयः	३७) द्वे वर्षसहस्राणि,	५९) कृते
१६) तपः	३८) वर्षसहस्रम्	६०) चौरिकानृतमायाभिः
१७) जरायुजाः	३९) ब्राह्मं दिनम्	६१) कृते
१८) स्वेदजाः	४०) अहोरात्रविदः	६२) तपः
१९) वृक्षादयः	४१) मनः	६३) ज्ञानम्,
२०) प्रजापतेर्जाग्रतिसमये	४२) सदसदात्मकम्	६४) यज्ञम्
२१) प्रजापतेर्स्वापकाले	४३) मनः	६५) दानम्,
२२) प्रजापतौ निवृत्ते	४४) मनसः	६६) कृतयुगम्

६७) त्रेतायुगम्,	८९) अध्ययनाध्यापने
६८) द्वापरयुगम्,	९०) प्रजारक्षणम्
६९) कलियुगम्	९१) वाणिज्यं
७०) जगतः रक्षार्थम्	९२) अन्यवर्णशुश्रूषा
७१) ब्राह्मणानाम्	९३) ब्राह्मणः
७२) क्षत्रियाणाम्,	९४) वेदधारणम्
७३) शूद्राणाम्	९५) पुरुषस्य मेध्यतरस्य
७४) वैश्यानाम्	९६) पुरुषस्य मेध्यतमस्य
७५) ब्राह्मणस्य	
७६) ब्राह्मणस्य	
७७) ब्राह्मणस्य	
७८) नाभेरूर्ध्वम्	
७९) मुखम्	
८०) मुखम्	
८१) कृते	
८२) त्रेतायुगे	
८३) द्वापरे	
८४) कलौ	
८५) ब्राह्मं	
८६) क्षात्रं	
८७) वैश्यं	
८८) शूद्रं	